

สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๒

สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือการดำเนินงาน
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พ.ศ. ๒๕๖๒

สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ที่

แม็ทซ์พอยท์

1562/61 ถ.ประชาราษฎร์ สาย 1 แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
โทร. 081-9361-756, 081-4866-394 E-mail : louis2saz@gmail.com

คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ โดยการกระจายอำนาจและการจัดการศึกษาตามภารกิจงานหลัก ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงความสำคัญ บทบาท และหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นผู้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของสถานศึกษาและรับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งมีหน้าที่สำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษา ให้มีการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ มีความคล่องตัวและเกิดประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอขอบคุณคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้มีความชัดเจนและเป็นประโยชน์ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการบริหารและการจัดการศึกษาร่วมกันของทุกฝ่ายที่มีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

(นายอำนาจ วิชยานุวัติ)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ค
สารบัญแผนภูมิ	จ
บทสรุปผู้บริหาร	ฉ
ตอนที่ ๑ หลักการจัดการศึกษา	๑
ความเป็นมา	๑
หลักการจัดการศึกษา.....	๒
โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.....	๓
ตอนที่ ๒ ที่มาและการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๕
ที่มาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๕
องค์ประกอบและจำนวนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๕
คุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๑๐
วิธีการสรรหาและเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๑
วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๖
การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๖
อำนาจการตีความและวินิจฉัยปัญหา	๑๖
ตอนที่ ๓ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๑๗
บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑๗
บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ..	๑๙
ตอนที่ ๔ การปฏิบัติงานร่วมกันของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๒๐
กับสถานศึกษา	
ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๒๐
การส่งเสริมภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	๒๑
แนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันของสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	๒๒
แนวทางการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	๒๓

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ตอนที่ ๕ แนวทางการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๒๕
วัตถุประสงค์.....	๒๕
กลุ่มเป้าหมาย	๒๕
กระบวนการพัฒนา.....	๒๕
เนื้อหาสาระการพัฒนา.....	๒๖
การอบรมสัมมนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาการบริหาร สถานศึกษา.....	๓๔
การติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	๓๕
ตอนที่ ๖ ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารและการจัดการศึกษา	๓๖
ปัจจัยความสำเร็จ.....	๓๖
ข้อควรปฏิบัติ	๔๐
ภาพความสำเร็จ.....	๔๑
บรรณานุกรม	๔๓
ภาคผนวก	
คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ ๙๕๖/๒๕๖๒	
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงคู่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	
สั่ง ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๖
คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ ๑๑๑๕/๒๕๖๒	
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
สั่ง ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒	๔๙
คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ ๑๕๘๓/๒๕๖๒	
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงคู่มือการดำเนินงาน ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
สั่ง ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒	๕๓
คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ ๑๑๖๓/๒๕๖๒	
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพิ่มเติม	
สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒	๕๗
คณะผู้จัดทำ	๕๘

สารบัญแนภูมิ

หน้า

แผนภูมิ ๑	โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.....	๔
แผนภูมิ ๒	องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปขนาดเล็ก จำนวน ๙ คน.....	๗
แผนภูมิ ๓	องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปขนาดใหญ่ จำนวน ๑๕ คน.....	๘
แผนภูมิ ๔	องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน ๑๕ คน.....	๙

บทสรุปผู้บริหาร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๐ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๘ กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายกำหนด โดยสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องดำเนินการให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การดำเนินกิจการของสถานศึกษาเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยแบ่งสถานศึกษาออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑) สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ประกอบด้วย สถานศึกษาขนาดเล็ก มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน ๙ คนและสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน ๑๕ คน และ

๒) สถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน ๑๕ คน

ทั้งนี้ ในส่วนของคุณสมบัติ วิธีการสรรหาและเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ดำเนินการตามกฎหมายกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖ และระเบียบคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยการกำหนดองค์ประกอบ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาและจำนวนกรรมการสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๑

สำหรับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย

๑. กำกับการดำเนินการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการกิจการด้านต่างๆ ของสถานศึกษา

๓. มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนด

๔. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทหน้าที่ตามภาระงาน ๔ ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๐

การปฏิบัติงานร่วมกันของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับสถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุ และหรือองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถานศึกษา ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ ทั้งนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาที่หลากหลายและเข้าใจการศึกษา มีความมุ่งมั่น มีเวลาที่จะอุทิศร่างกายแรงใจพัฒนาสถานศึกษาของชุมชนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่ชุมชน สังคม และประเทศชาติต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนสังคมเข้มแข็ง และประเทศชาติก้าวหน้า ในขณะเดียวกัน สถานศึกษาก็มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมภารกิจโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักในบทบาทอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และมีรูปแบบวิธีการทำงานที่ประสานสอดคล้องกัน โดยมีจุดหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาให้บรรลุผลตามแผนที่กำหนดร่วมกัน

แนวทางการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกระบวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา โดยเนื้อหาสาระการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารงานในสถานศึกษา บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารสถานศึกษา การสร้างภาคีเครือข่ายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การสร้างแนวทางพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลยุทธ์การกำกับ ติดตามและประเมินคุณภาพสถานศึกษา และหลักการทำงานเป็นทีม เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับความรู้ ความเข้าใจ และสามารถบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาระบบการศึกษาไทย ทั้งนี้ หลังจากการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการติดตามผลการพัฒนา อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ซึ่งสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ทราบผลของการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือ การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งการดำเนินการตามหลักการดังกล่าวจะประสบความสำเร็จ น่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้ จำเป็นต้องดำเนินการภายใต้สภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ ด้านสถานศึกษา ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารการศึกษา และด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันดำเนินงานอย่างจริงจัง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อันจะทำให้สถานศึกษาพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ทันโลกในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

ตอนที่ ๑

หลักการจัดการศึกษา

ความเป็นมา

บทบัญญัติด้านการศึกษาดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔ บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการ ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันจากทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาทุกระดับ ในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องใช้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดขั้นตอน และสามารถแก้ปัญหาความซ้ำซ้อน ซึ่งแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ เริ่มจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายหลักในการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบฉบับแรกของประเทศไทย โดยมีเจตนารมณ์ให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยกำหนดหลักการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาตามมาตรา ๙ ให้มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ โดยกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา กำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร และสถาบันต่างๆ ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา ๓๙ ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (ปัจจุบันให้ยุบเลิกและโอนอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่องการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ สั่ง ณ วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

หลักการสำคัญของการกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษานั้น เป็นการเปิดโอกาสให้หน่วยงานระดับปฏิบัติมีอำนาจในการตัดสินใจทางการบริหารและการจัดการศึกษาด้วยตนเอง โดยเปิดโอกาสให้บุคคล ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

หลักการจัดการศึกษา

ในการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาคือ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ยังได้กำหนดหลักการในการจัดการศึกษา คือ

๑. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
๒. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
๓. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

โดยมีหลักการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ดังนี้

๑. มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
๒. มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา
๔. มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
๕. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
๖. การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ^๑

^๑ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวดที่ ๒ สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

๑. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
๒. เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม

โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

การปฏิรูประบบบริหารราชการและการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้หลอมรวมหน่วยงานทางการศึกษา คือ ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานเดียวกัน เป็นกระทรวงศึกษาธิการตามโครงสร้างการบริหารราชการใหม่ โดยในมาตรา ๖ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ จัดระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ การจัดระเบียบบริหารราชการในส่วนกลาง การจัดระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา และการจัดระเบียบบริหารราชการในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาที่เป็นนิติบุคคล แต่ไม่รวมถึงการจัดการศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่นที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ รายละเอียดดังนี้

๑. การจัดระเบียบบริหารราชการในส่วนกลาง ระดับกระทรวง มีบทบาทและอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมและประสานงาน การศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา การติดตามตรวจสอบและประเมินผล โดยมีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

- ๑.๑ สำนักงานรัฐมนตรี
- ๑.๒ สำนักงานปลัดกระทรวง
- ๑.๓ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- ๑.๔ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๑.๕ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๒. การจัดระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๓ ได้กำหนดการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่นด้วย เว้นแต่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา และมาตรา ๓๔ ให้จัดระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

๒.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ตามข้อ ๔ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๐)

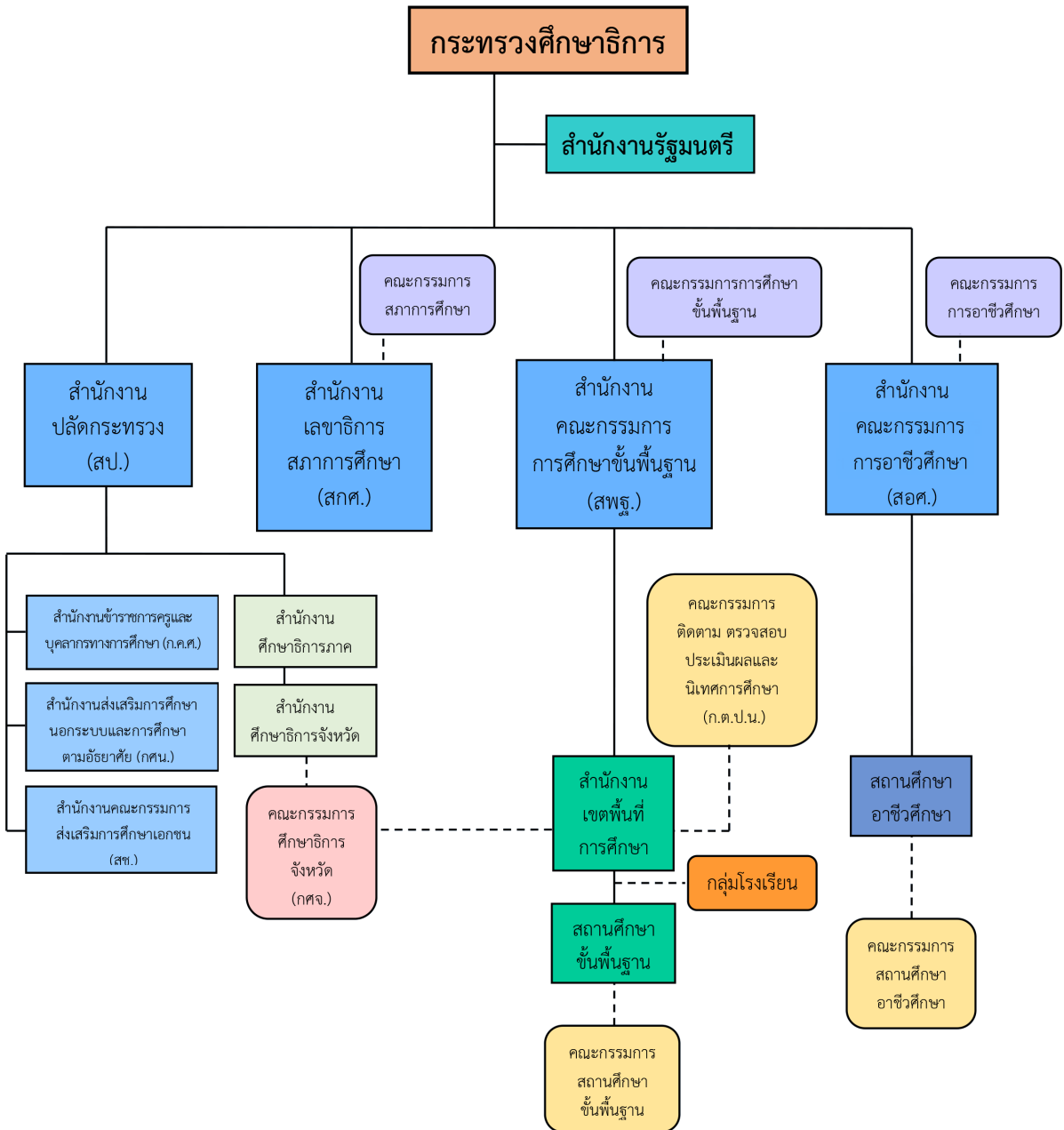
๒.๑.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

๒.๑.๒ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา

๒.๒ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น

๓. การจัดระเบียบบริหารราชการในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญา
ที่เป็นนิติบุคคล ให้เป็นไปตามกฎหมายของแต่ละสถานศึกษา

จากโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ดังกล่าว สามารถเขียนแผนภูมิโครงสร้างการบริหาร
จัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการได้ ดังนี้

แผนภูมิ ๑ โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

ที่มาและการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่มาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๐ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๘ กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายกำหนด

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔ ให้ความหมายของคำว่า^๒

“การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

“สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดย มาตรา ๑๖ กำหนดให้การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงต้องดำเนินการให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การดำเนินกิจการของสถานศึกษาเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดองค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ และวิธีการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ ดังนี้

องค์ประกอบและจำนวนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กฎกระทรวงฯ แบ่งสถานศึกษาออกเป็น ๒ ประเภท

๑. กรณีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป^๓ แบ่งเป็น

๑.๑ สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนไม่เกิน ๓๐๐ คน^๔ ให้มีคณะกรรมการจำนวน ๙ คน (ดังแผนภูมิ ๒) ประกอบด้วย

^๒ มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

^๓ ข้อ ๒ กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖

^๔ ข้อ ๑ วรรค ๔ กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖

- ๑.๑.๑ ประธานกรรมการ จำนวน ๑ คน
- ๑.๑.๒ กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน ๑ คน
- ๑.๑.๓ กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวน ๑ คน
- ๑.๑.๔ กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน ๑ คน
- ๑.๑.๕ กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ คน
- ๑.๑.๖ กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน ๑ คน
- ๑.๑.๗ กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่

จำนวน ๑ รูป หรือ ๑ คน

- ๑.๑.๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑ คน
- ๑.๑.๙ ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

๑.๒ สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนเกินกว่า ๓๐๐^๕ คนขึ้นไป
ให้มีคณะกรรมการ จำนวน ๑๕ คน (ตั้งแผนภูมิ ๓) ประกอบด้วย

- ๑.๒.๑ ประธานกรรมการ จำนวน ๑ คน
- ๑.๒.๒ กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน ๑ คน
- ๑.๒.๓ กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวน ๑ คน
- ๑.๒.๔ กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน ๑ คน
- ๑.๒.๕ กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ คน
- ๑.๒.๖ กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน ๑ คน
- ๑.๒.๗ กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่

กรณีที่เป็นพระภิกษุสงฆ์ จำนวน ๒ รูป หรือ กรณีที่เป็นผู้แทนองค์กรศาสนา จำนวน ๒ คน หรือ กรณีที่เป็นพระภิกษุสงฆ์กับผู้แทนองค์กรศาสนา จำนวน ๑ รูป กับ ๑ คน

- ๑.๒.๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๖ คน
- ๑.๒.๙ ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

๒. กรณีสถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษา
จำนวน ๑๕ คน^๖ (ตั้งแผนภูมิ ๔) ประกอบด้วย

- ๒.๑ ประธานกรรมการ จำนวน ๑ คน
- ๒.๒ กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน ๑ คน
- ๒.๓ กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวน ๑ คน
- ๒.๔ กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน ๑ คน
- ๒.๕ กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ คน
- ๒.๖ กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน ๑ คน
- ๒.๗ กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่

ซึ่งสถานศึกษาตั้งอยู่ จำนวน ๑ รูป หรือ ๑ คน

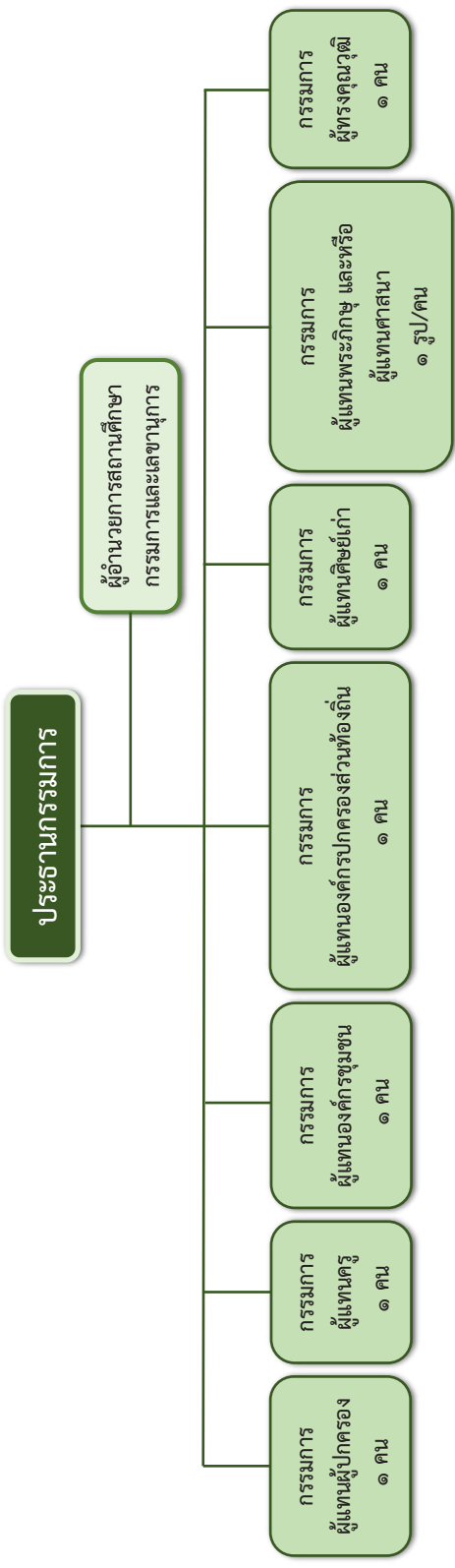
- ๒.๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๗ คน
- ๒.๙ ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ

^๕ ข้อ ๑ วรรค ๕ กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการ และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖

^๖ ระเบียบคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยการกำหนดองค์ประกอบ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และจำนวน กรรมการสถานศึกษา สำหรับศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๑

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนไม่เกิน ๓๐๐ คน)

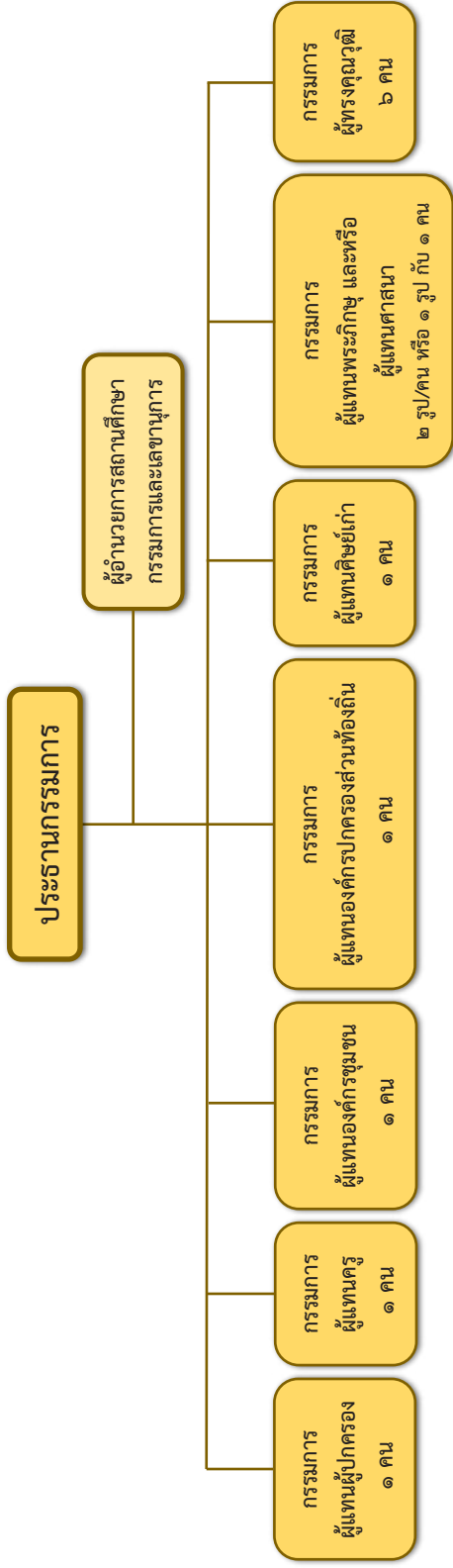
องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปขนาดเล็ก จำนวน ๙ คน

แผนภูมิ ๒ องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปขนาดเล็ก จำนวน ๙ คน

สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนเกินกว่า ๓๐๐ คนขึ้นไป)

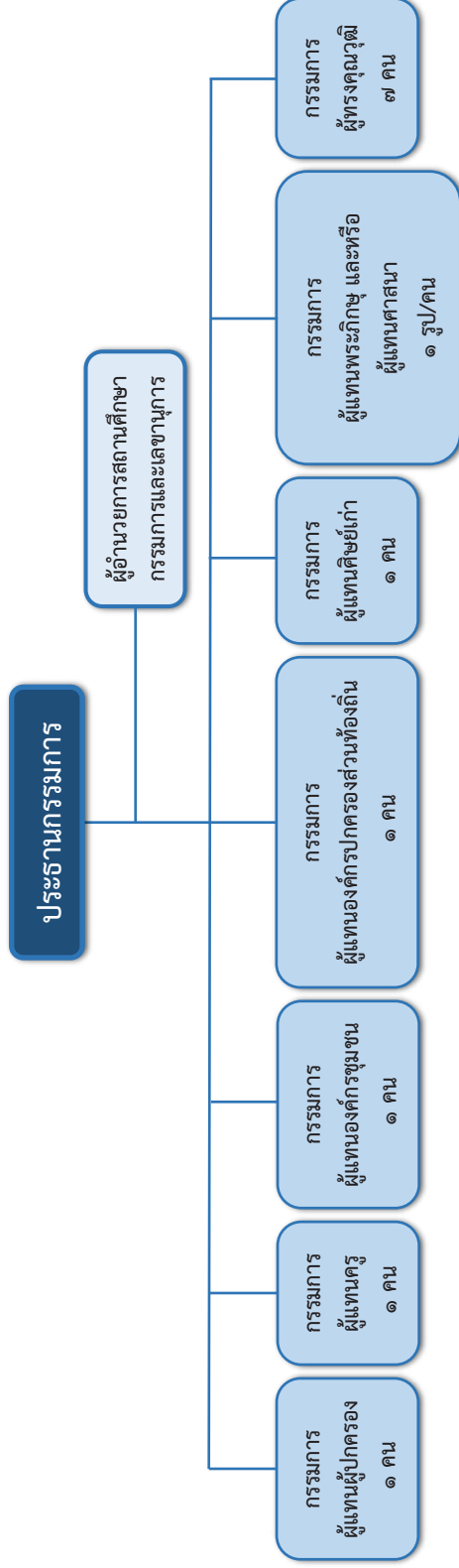
องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาทั่วไปขนาดใหญ่ จำนวน ๑๕ คน

แผนภูมิ ๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาทั่วไปขนาดใหญ่ จำนวน ๑๕ คน

สถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา

องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน ๑๕ คน

แผนภูมิ ๔ องค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน ๑๕ คน

คุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปและสถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

๑. คุณสมบัติทั่วไป^๗

- ๑.๑ มีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์
- ๑.๒ ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- ๑.๓ ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- ๑.๔ ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

๑.๕ ไม่เป็นคู่สัญญากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานั้น

หากผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑.๕ ต้องออกจากการเป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อได้ว่าตนได้เลิกประกอบกิจการหรือการใดๆ อันมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวแล้วต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่ละแห่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับแต่งตั้ง หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ

๒. คุณสมบัติเฉพาะ

ประธานกรรมการและกรรมการ นอกจากคุณสมบัติทั่วไปตามข้อ ๑ แล้ว กฎหมายกำหนดให้ประธานกรรมการและกรรมการบางประเภทจะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ ดังต่อไปนี้

- ๒.๑ กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง^๘
  - ๒.๑.๑ ต้องเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น
  - ๒.๑.๒ ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา หรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

๒.๒ กรรมการที่เป็นผู้แทนครู^๙
ต้องเป็นครูที่เป็นบุคลากรวิชาชีพ ซึ่งทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีต่างๆ ในสถานศึกษาของรัฐ

^๗ ข้อ ๓ กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๖

^๘ ข้อ ๔(๑) กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๖

^๙ ข้อ ๔(๒) กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๖

๒.๓ กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน^{๑๐}

ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา หรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

๒.๔ กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า^{๑๑}

๒.๔.๑ ต้องเป็นผู้ที่เคยศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษานั้น

๒.๔.๒ ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา หรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

๒.๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ^{๑๒}

๒.๕.๑ ไม่เป็นกรรมการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเกินกว่า ๓ แห่งขึ้นไป ในเวลาเดียวกัน

๒.๕.๒ ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษา หรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

วิธีการสรรหาและเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เมื่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพ้นจากตำแหน่งตามวาระ พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่น หรือสถานศึกษาที่จัดตั้งใหม่และยังไม่มีคณะกรรมการสถานศึกษา ให้ดำเนินการสรรหาตามระยะเวลา ดังนี้

๑. ในกรณีสถานศึกษาที่จัดตั้งใหม่ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการ ให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ มีประกาศจัดตั้งสถานศึกษา^{๑๓}

๒. ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการสรรหา เลือก และแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการแทนภายใน ๙๐ วัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึง ๑๘๐ วัน จะไม่ดำเนินการก็ได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

๓. ในกรณีที่ประธานกรรมการและกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้ดำเนินการสรรหา และเลือกกรรมการชุดใหม่ภายใน ๙๐ วันก่อนวันครบวาระ และให้ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการและกรรมการซึ่งแต่งตั้งใหม่เข้ามารับหน้าที่

^{๑๐} ข้อ ๔(๓) กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๑} ข้อ ๔(๔) กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๒} ข้อ ๔(๕) กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๓} ข้อ ๑๐ กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖

๑. กรณีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป

ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการสรรหาคณะกรรมการแต่ละประเภทตามแนวทาง
ดังนี้

๑.๑ กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง

๑.๑.๑ ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้ผู้ปกครองเสนอชื่อผู้ปกครอง
นักเรียนที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วน

๑.๑.๒ กรณีมีการเสนอชื่อมากกว่า ๑ คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดให้
ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน

๑.๒ กรรมการที่เป็นผู้แทนครู

๑.๒.๑ ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้ครูในสถานศึกษาเสนอชื่อครู
ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วน

๑.๒.๒ กรณีมีผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า ๑ คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา
จัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน

๑.๓ กรรมการที่เป็นศิษย์เก่า

๑.๓.๑ ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้ศิษย์เก่าเสนอชื่อศิษย์เก่า
ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วน

๑.๓.๒ กรณีมีผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า ๑ คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา
จัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน

๑.๔ กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน

๑.๔.๑ ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้ชุมชนหรือองค์กรที่มีประชาชน
รวมตัวกัน ไม่น้อยกว่า ๑๕ คน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวม
อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี มีผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษารับรอง และมีที่ตั้งแน่นอนอยู่ในท้องที่ตำบล หรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียน
ในสถานศึกษาหรือท้องที่ตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่เสนอชื่อผู้ที่จะเห็นสมควรเป็นกรรมการ
ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วน

ในกรณีไม่มีองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียน
ในสถานศึกษาหรือตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่ หรือมีแต่ไม่เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับเลือก
เป็นกรรมการให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสรรหาผู้แทนองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบล หรือแขวง
ใกล้เคียง หรือในท้องที่ตำบล หรือแขวงของเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงเป็นกรรมการผู้แทนองค์กร
ชุมชนในสถานศึกษานั้น

๑.๔.๒ กรณีมีผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า ๑ คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา
จัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน

๑.๕ กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้สภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรการบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมายเสนอชื่อผู้ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปครบถ้วน จำนวน ๑ คน

๑.๖ กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่

ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการสรรหาผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ ดังนี้

๑.๖.๑ สถานศึกษาขนาดเล็ก พระภิกษุสงฆ์ จำนวน ๑ รูป หรือ ผู้แทนองค์กรศาสนา จำนวน ๑ คน

๑.๖.๒ สถานศึกษาขนาดใหญ่ กรณีที่เป็นพระภิกษุสงฆ์ จำนวน ๒ รูป หรือ กรณีที่เป็นผู้แทนองค์กรศาสนา จำนวน ๒ คน หรือ กรณีที่เป็นพระภิกษุสงฆ์ จำนวน ๑ รูป กับผู้แทนองค์กรศาสนา จำนวน ๑ คน

ทั้งนี้ให้เป็นไปตามประกาศการสรรหาและเลือกคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

๑.๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้ผู้ได้รับการสรรหา ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ และผู้อำนวยการสถานศึกษา ดำเนินการโดยพิจารณาร่วมกันสรรหาและคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๒ คน สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก และจำนวน ๗ คน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่

๑.๘ ประธานกรรมการ

ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการ ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถานศึกษา ร่วมกันคัดเลือกประธานกรรมการจากผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

เมื่อดำเนินการสรรหาและเลือกคณะกรรมการแต่ละประเภทเสร็จสิ้นแล้วให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับเลือก โดยพิจารณาจากเอกสาร ดังนี้

๑. เอกสารที่แสดงคุณสมบัติทั่วไป ได้แก่ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการหรือสำเนาบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้ของผู้ได้รับเลือก หรือเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. เอกสารที่แสดงคุณสมบัติเฉพาะ ได้แก่ มติการประชุม หรือคำสั่ง หรือหลักฐาน ที่แสดงคุณสมบัติเฉพาะของผู้ที่ได้รับการรับเลือกเป็นกรรมการในแต่ละประเภท เป็นต้น

๓. ผู้อำนวยการสถานศึกษาเสนอรายชื่อผู้ได้รับการสรรหาและได้รับเลือก เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพิจารณา แต่งตั้งเป็นประธานกรรมการและกรรมการ

๒. กรณีสถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา

ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการสรรหาคณะกรรมการแต่ละประเภทตามแนวทาง ดังนี้

๒.๑ กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง

๒.๑.๑ ให้ผู้ปกครองนักเรียนเสนอชื่อผู้ปกครองที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วน

๒.๑.๒ กรณีมีผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า ๑ คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา จัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน

๒.๒ กรรมการที่เป็นผู้แทนครู

๒.๒.๑ ให้ครูในสถานศึกษาเสนอชื่อครูในสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติทั่วไปและ คุณสมบัติเฉพาะครบถ้วน

๒.๒.๒ กรณีมีผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า ๑ คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา จัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน

๒.๓ กรรมการที่เป็นศิษย์เก่า

๒.๓.๑ ให้ศิษย์เก่าเสนอชื่อศิษย์เก่าที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะ ครบถ้วน

๒.๓.๒ กรณีมีผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า ๑ คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา จัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน

๒.๔ กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน

๒.๔.๑ ให้ชุมชนหรือองค์กรที่มีประชาชนรวมตัวกันไม่น้อยกว่า ๑๕ คน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวมอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาไม่น้อย กว่า ๑ ปี มีผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับรอง และมีที่ตั้งแน่นอน อยู่ในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียนในสถานศึกษาหรือท้องที่ตำบลหรือแขวง ที่สถานศึกษาตั้งอยู่เสนอชื่อผู้ที่เหมาะสมสมควรเป็นกรรมการซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปและ คุณสมบัติเฉพาะครบถ้วน

ในกรณีไม่มีองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียน ในสถานศึกษาหรือตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่ หรือมีแต่ไม่เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับเลือก เป็นกรรมการ ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสรรหาผู้แทนองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบลหรือแขวง

ใกล้เคียงหรือในท้องที่ตำบลหรือแขวงของเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงเป็นกรรมการผู้แทนองค์กรชุมชนในสถานศึกษานั้น

๒.๔.๒ กรณีมีผู้สมัครหรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า ๑ คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดให้ผู้สมัครหรือผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน

๒.๕ กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ให้สภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมายเสนอชื่อผู้ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปครบถ้วนจำนวน ๑ คน

๒.๖ กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่^{๑๔}

ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้มีการสรรหา เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ ๑ รูป หรือ ๑ คน

๒.๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ^{๑๕}

ให้ผู้สนับสนุน^{๑๖}ร่วมกันคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๘ คน จากบุคคลผู้มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะ

๒.๘ ประธานกรรมการ

ให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถานศึกษา ร่วมกันคัดเลือกประธานกรรมการจากผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

เมื่อดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการแต่ละประเภทเสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับการรับเลือก โดยพิจารณาจากเอกสาร ดังนี้

๑. เอกสารที่แสดงคุณสมบัติทั่วไป ได้แก่ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือสำเนาบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้ของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อ

^{๑๔} ข้อ ๔(๗) ระเบียบคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยการกำหนดองค์ประกอบ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และจำนวนกรรมการสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๑๕} ข้อ ๕(๔) ระเบียบคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยการกำหนดองค์ประกอบ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และจำนวนกรรมการสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๑๖} ผู้สนับสนุน หมายความว่า บริษัท มูลนิธิ องค์กร ภาคเอกชน สถานประกอบการ หรือสถาบันที่สนับสนุนทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการบริหารให้กับสถานศึกษา ตามข้อ ๓ ระเบียบคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยการกำหนดองค์ประกอบ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา และจำนวนกรรมการสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. เอกสารที่แสดงคุณสมบัติเฉพาะ ได้แก่ มติการประชุม หรือคำสั่งหรือหลักฐานที่แสดงคุณสมบัติเฉพาะของผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการในแต่ละประเภท เป็นต้น

เสนอรายชื่อให้ผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

วาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนามีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี^{๑๗} และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกิน ๒ วาระติดต่อกันไม่ได้

การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนามี ๒ กรณี คือ

๑. การพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (๔ ปี)

๒. การพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

๒.๑ ตาย

๒.๒ ลาออก

๒.๓ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด^{๑๘} ให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ ทำให้เสื่อมเสียต่อสถานศึกษาหรือหย่อนความสามารถ

๒.๔ ขาดคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะ หรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งสำหรับกรรมการประเภทนั้น

๒.๕ พ้นจากการเป็นพระภิกษุสงฆ์ เฉพาะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนที่เป็นพระภิกษุสงฆ์

อำนาจการตีความและวินิจฉัยปัญหา

กรณีสถานศึกษามีปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือการดำเนินการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งในส่วนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปและสถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหา^{๑๙}

^{๑๗} ข้อ ๗ กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖

^{๑๘} ข้อ ๔ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ สั่ง ณ วันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐

^{๑๙} ข้อ ๑๒ กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖

ตอนที่ ๓

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๐ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๘ กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุน กิจการของสถานศึกษา ดังนี้

๑. กำกับการดำเนินการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการกิจการด้านต่างๆ ของสถานศึกษา

๓. มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด

๔. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทหน้าที่ตามภาระงาน ๔ ด้าน ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังนี้

ด้านวิชาการ

๑. ให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการรับประเมินจากภายนอก^{๒๐}

๒. ให้ความเห็นชอบเรื่องการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา^{๒๑}

^{๒๐} มาตรา ๕๐ หมวด ๖ มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม

^{๒๑} ข้อ ๔ - ข้อ ๕ ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๐

๓. ให้ความเห็นชอบกรณีที่สถานศึกษานำเอารายวิชาพิเศษมาเพิ่มหรือปรับใช้ในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน^{๒๒}

ด้านงบประมาณ^{๒๓}

๑. ให้ความเห็นชอบการจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. ให้ความเห็นชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

๓. ให้ความเห็นชอบการขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

๔. ให้ความเห็นชอบการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

๕. ให้ความเห็นชอบการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

ด้านการบริหารงานบุคคล^{๒๔}

๑. กำกับ ดูแลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดกำหนด

๒. เสนอความต้องการและให้ความเห็นชอบการวางแผนอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อเสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณา

๓. ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ต่อผู้บริหารสถานศึกษา

๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ กฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดมอบหมาย

ด้านการบริหารทั่วไป^{๒๕}

๑. ให้ความเห็นชอบการวางแผนการบริหารงานการศึกษา

๒. ให้ความเห็นชอบการรับนักเรียน

๓. ให้ความเห็นชอบเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

๔. ให้ความเห็นชอบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

^{๒๒} เรื่องเดียวกัน, ๒๑.

^{๒๓} เรื่องเดียวกัน, ๒๑.

^{๒๔} มาตรา ๒๖ หมวด ๑ คณะกรรมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๔ - ข้อ ๕ ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๐

^{๒๕} เรื่องเดียวกัน, ๒๑

บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - ๑.๑ ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - ๑.๒ เสนอรายชื่อผู้ที่ได้รับเลือกต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง
  - ๑.๓ จัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาการดำเนินงานของสถานศึกษา
  - ๑.๔ รายงานการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
  - ๑.๕ ให้ข้อเสนอแนะและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - ๑.๖ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - ๒.๑ พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากรายชื่อผู้ได้รับเลือกจากผู้ปกครองสถานศึกษา
  - ๒.๒ จัดให้มีการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และการทำงานร่วมกับสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพ้นจากตำแหน่งเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ทำให้เสื่อมเสียต่อสถานศึกษาหรือหย่อนความสามารถ^{๒๖}
๔. บทบาทหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ติความและวินิจฉัยปัญหา อันเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือการดำเนินการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในส่วน of สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปและสถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา

^{๒๖} คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ สังกัด วันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ และ ข้อ ๗ (๓) กฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๖

ตอนที่ ๔

การปฏิบัติงานร่วมกันของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับสถานศึกษา

ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๘ วรรคสองและวรรคสาม ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วรรคการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุ และหรือองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถานศึกษา ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ

จากความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านต่างๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ดังนี้

ผู้แทนผู้ปกครอง เป็นผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการด้านคุณภาพทางการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ทั้งในส่วนที่คาดหวังและสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และร่วมมือกับครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้แทนครู เป็นผู้ที่มีความชำนาญในสายวิชาชีพครูมีความสำคัญต่อการนำเสนอข้อมูลด้านกระบวนการเรียนรู้ ปัญหา และความต้องการการสนับสนุนช่วยเหลือของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายงานผลการจัดการศึกษา

ผู้แทนองค์กรชุมชน เป็นผู้สะท้อนสภาพของปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของชุมชน และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาทั้งในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้

ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการที่ครอบคลุมทั้งเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา และมีความสำคัญต่อสถานศึกษาอย่างยิ่งในเรื่องการสนับสนุนด้านงบประมาณ ทรัพยากรทางการจัดการศึกษา และเชื่อมโยงแผนพัฒนาการศึกษา กับแผนพัฒนาท้องถิ่น

ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา เป็นผู้ที่สะท้อนภาพของความรัก ความศรัทธา ความภาคภูมิใจต่อสถาบันการศึกษาที่ตนได้รับการศึกษา ช่วยจรรโลงคุณค่าของสถาบันไปสู่ศิษย์รุ่นหลังให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเช่นกัน

ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ เป็นผู้นำเสนอและเติมเต็ม ข้อมูลด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมของศาสนาซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม

ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่างๆ ที่จะช่วยเสริม ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ครอบคลุมในทุกๆ ด้านอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ทำให้ สถานศึกษามีความเข้มแข็งและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะกรรมการและเลขานุการซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสถานศึกษา เป็นบุคคลสำคัญที่สะท้อนภาพของการบริหารจัดการ ผู้ช่วยเหลือใจให้คำปรึกษา สร้างแรงจูงใจ กระตุ้นการทำงาน ทบทวนรายงาน สะท้อนความคิด เปิดโอกาสให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มได้แสดงบทบาท อย่างเต็มที่ จัดเตรียมการประชุม บันทึกการประชุม รายงานผลการประชุม และสนับสนุน ด้านอุปกรณ์ ห้องประชุม วัสดุใช้สอย ฯลฯ รวมทั้งการพิจารณานำมติ ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ จากที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลในการบริหารสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วม จึงต้องอาศัยผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในหลากหลายสาขาและเข้าใจการศึกษา มีความมุ่งมั่น มีเวลาที่จะอุทิศแรงกายแรงใจพัฒนาสถานศึกษาของชุมชนให้มีคุณภาพและ ได้มาตรฐานตามที่ชุมชน สังคม และประเทศชาติต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชน สังคมเข้มแข็ง และ ประเทศชาติก้าวหน้า

การส่งเสริมภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการ ของสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย มาตรฐานในการบริหารจัดการทางการศึกษา ทั้งนี้ การดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จนั้น สถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีรูปแบบวิธีการทำงานที่ประสานสอดคล้องกันโดยมีจุดหมายเพื่อการพัฒนาการศึกษาให้ บรรลุผลตามแผนที่ร่วมกันกำหนดขึ้น โดยในส่วนของสถานศึกษาควรมีบทบาทในการส่งเสริมภารกิจ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. สร้างความรู้ความเข้าใจให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเรื่องบทบาทอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีส่วนร่วมกำหนด เป้าหมายการจัดการศึกษา ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา กำกับส่งเสริมและสนับสนุนกิจการ ของสถานศึกษา เช่น จัดอบรมให้ความรู้ หรือจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ฯลฯ

๒. สร้างความตระหนักให้บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน เห็นความสำคัญ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะที่เป็นตัวแทนของชุมชนที่ช่วยสะท้อนปัญหา

ความต้องการของชุมชนต่อสถานศึกษา เช่น จัดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีส่วนร่วมในการประชุมผู้ปกครอง ฯลฯ

๓. จัดทำแผนงานกิจกรรมต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนและข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาเสนอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกัน

๔. ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำปฏิทินการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง และรายงานผลการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๕. สร้างหรือพัฒนาช่องทางการสื่อสารระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับสถานศึกษาเพื่อความสะดวกในการรายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๖. จัดทำสรุปผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันของสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควรมีการทำความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน ดังนี้

๑. สถานศึกษา โดยมีผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็น “ผู้เชื่อมโยง” ระหว่าง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะกรรมการและเลขานุการ กับสถานศึกษาในฐานะผู้บริหาร ดังนั้น ผู้อำนวยการสถานศึกษา จึงเป็นผู้ประสานการดำเนินกิจการต่างๆ โดยคำนึงถึงข้อคิดเห็นและมติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง คือ กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกครั้ง

๒.๒ การเสนอแนะความคิดเห็นใดๆ ควรนำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วสรุปผลเป็นมติที่ชัดเจน เมื่อได้มติแล้วประธานก็จะมอบให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปสู่การพิจารณาดำเนินการของสถานศึกษา

๒.๓ บทบาทในการ “กำกับดูแลกิจการของสถานศึกษา” เป็นการติดตามการปฏิบัติงานตามที่สถานศึกษาได้ทำแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกฎหมาย และแนวนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดหรือตามมติที่กำหนดไว้ร่วมกัน

๒.๔ การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน “ไม่ควรสั่งการ” กล่าวคือ ไม่ควรกำกับการทำงานของผู้บริหาร ครู อาจารย์ หรือไม่แสดงบทบาทเป็นผู้บังคับบัญชาเสียเอง ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมไปยังบุคลากรในสถานศึกษา เพราะอำนาจการสั่งการเป็นของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะรับผิดชอบการนำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และมติของคณะกรรมการสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ

๒.๕ การรับทราบผลการดำเนินงานโครงการ ควรพิจารณาในภาพรวมของสถานศึกษาว่า ผลการดำเนินงาน ทั้งระหว่างดำเนินการ ล้นปีการศึกษา และสิ้นปีงบประมาณ เพื่อนำไปสู่ การพิจารณาปรับปรุง พัฒนาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น

จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าวนี้ ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วม กับสถานศึกษา ในกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ในกิจการของสถานศึกษา โดยร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผล และร่วมประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

แนวทางการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมีหน้าที่กำกับดูแล และส่งเสริมสนับสนุน กิจการของสถานศึกษาแล้ว ยังมีบทบาทหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจการและผลงาน ของสถานศึกษาด้วย เนื่องจากการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เป็นมิติหนึ่งในการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับชุมชนได้ทราบถึงสภาพความเป็นอยู่และผลการดำเนินงานของสถานศึกษา สภาพของ สถานศึกษาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนความต้องการของสถานศึกษาในการระดมทรัพยากร เพื่อปรับปรุงและพัฒนากิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนมีการปรับตัว ในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีคุณภาพได้มาตรฐาน มีทักษะที่จำเป็นเพียงพอทันต่อ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว

๑. ความจำเป็นในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

๑.๑ ช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจกิจการของสถานศึกษา และกระตุ้นให้ชุมชน เห็นความสำคัญในหน้าที่ที่ทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เกิดความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการสนับสนุนด้านความรู้ ความคิด ความช่วยเหลือและด้านทรัพยากร เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาในชุมชนเป็นไปตามความคาดหวัง ที่ชุมชนต้องการ โดยผ่านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๒ ช่วยสร้างความภาคภูมิใจให้กับชุมชนถึงผลสำเร็จในกิจการของสถานศึกษา ที่เกิดจากตนเอง มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้าง และร่วมพัฒนา

๑.๓ ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกรักความเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกัน

๒. สาระที่ใช้ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

๒.๑ การเผยแพร่สถานภาพของสถานศึกษา จะช่วยให้ชุมชนรู้จักศักยภาพ จุดแข็ง จุดอ่อน และข้อจำกัดบางประการของสถานศึกษา จึงเป็นการสานสร้างความเข้าใจระหว่าง สถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของชุมชนในบางสิ่ง ที่สถานศึกษาไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างทันทั่วถึง เนื่องจาก อาจจำกัดด้วยงบประมาณ ดังนั้นหากชุมชนต้องการให้สถานศึกษาดำเนินกิจการที่ชุมชนเห็นว่ามี ความจำเป็นเร่งด่วน จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะและคุณภาพนักเรียนโดยเร็ว ชุมชนจะได้ มีส่วนร่วมคิด หาทางออก และร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามที่ชุมชนคาดหวัง โดยไม่รอคอย นโยบายและงบประมาณของรัฐบาล

๒.๒ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เป็นการสะท้อนให้ชุมชนเห็นทิศทางการดำเนินกิจการของสถานศึกษาในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตว่าผลผลิตที่เป็นบุตรหลานของชุมชนสามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคตได้อย่างไร และสถานศึกษาควรกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการจัดการศึกษาในอนาคตให้ชัดเจน เพื่อรองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

๒.๓ การเผยแพร่แผนงาน โครงการ กิจกรรมสำคัญของสถานศึกษาจะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

๒.๓.๑ ทำให้ชุมชนทราบภารกิจและความเคลื่อนไหวของสถานศึกษา ช่วยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำกับกรดำเนินงานของสถานศึกษา สะท้อนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างตรงประเด็น โดยผ่านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒.๓.๒ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา

๒.๓.๓ เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างชุมชนและสถานศึกษา

๒.๓.๔ ได้รับความร่วมมือและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาที่เกิดจากกระบวนการคิดและการตัดสินใจของชุมชนเอง

๒.๔ การเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เช่น ผลงานนักเรียน ผลงานครู ผลงานด้านการแข่งขัน ทำให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นรับทราบผลการดำเนินกิจการและความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ ของสถานศึกษา ร่วมภาคภูมิใจต่อผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นกับบุตรหลานและประชาชนในท้องถิ่นที่ทุกคนได้มีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุน ตลอดจนได้รับทราบถึงข้อจำกัดและสิ่งที่ควรมีการปรับปรุง พัฒนาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องตระหนักในบทบาทของการมีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาที่ทุกคนมีส่วนเป็นเจ้าของให้บรรลุผลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

๒.๕ ข้อมูลอื่นๆ ที่สถานศึกษาเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะช่วยเสริมสร้างให้ชุมชนมีความรัก ตระหนัก ร่วมรับผิดชอบ ห่วงแทนและห่วงใยในสถานศึกษาของชุมชน

แนวทางการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นองค์คณะบุคคลที่มีความสำคัญต่อการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. เพื่อให้มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. เพื่อให้มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

กลุ่มเป้าหมาย

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระบวนการพัฒนา

กระบวนการในการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

- ๑. ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**
  - ๑.๑ กำหนดนโยบายในการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - ๑.๒ จัดทำแผนพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - ๑.๓ จัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนกระบวนการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - ๑.๔ มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
  - ๑.๕ เสริมสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่มีผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดีเด่นเป็นต้นแบบได้
- ๒. ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**
  - ๒.๑ จัดทำแผนและดำเนินการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
  - ๒.๒ มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
  - ๒.๓ สร้างแรงจูงใจให้สถานศึกษาที่มีผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดีเด่นเป็นต้นแบบได้
  - ๒.๔ ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาให้มีการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. ระดับสถานศึกษา

๓.๑ จัดทำแผนและดำเนินการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๓.๒ ส่งเสริม สนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้าร่วมพัฒนา กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งประเทศไทย สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา สถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น

๓.๓ เสริมสร้างแรงจูงใจให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓.๔ รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนอย่างต่อเนื่อง

เนื้อหาสาระการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนสำคัญยิ่งในการรองรับการกระจายอำนาจ ของสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้มแข็ง จะสามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เนื่องจากคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทในการวางแผน ประสานงาน การระดมทรัพยากร การกระตุ้น การทำงาน ตลอดจนการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ดังนั้น การพัฒนา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะเรื่องกฎ ระเบียบต่างๆ ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับความรู้ ความเข้าใจ อันส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาระบบการศึกษาไทยให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

๑. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎและระเบียบ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานบริหารการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

๑.๑.๑ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑.๑.๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖

และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑.๒ กฎหมายที่ให้มิคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๒.๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖

และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๒ การจัดระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง

๑.๒.๒ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๕ การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง

๑.๓ กฎหมายที่กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖

๑.๔ การกระจายอำนาจจากส่วนกลางมายังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๔.๑ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๕ การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา ๓๙

๑.๔.๒ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๔.๓ ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจาย อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยัง คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๕ บทบาท อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๕.๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๒ มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง

๑.๕.๒ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๕ การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง

๑) ด้านวิชาการ

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๖ มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา ๕๐

- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๐

๒) ด้านงบประมาณ

- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๐

๓) ด้านการบริหารงานบุคคล

- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ หมวด ๑ คณะกรรมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มาตรา ๒๖

- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๐

๔) ด้านการบริหารทั่วไป

- ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๐

๒. หลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพด้วยการให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ดังนี้

- ๒.๑ การตระหนักถึงการเป็นเจ้าของสถานศึกษา
- ๒.๒ การร่วมคิด
- ๒.๓ การร่วมวางแผน
- ๒.๔ การร่วมดำเนินงานตามแผน
- ๒.๕ การร่วมกำกับ ติดตาม นิเทศ ประเมิน และรายงานผล
- ๒.๖ การร่วมรับผลที่เกิดขึ้น เพื่อนำผลไปปรับปรุงและพัฒนา

๓. การบริหารงานในสถานศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเข้าใจและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลสถานศึกษา การดำเนินงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เป็นอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา ดังนี้

๓.๑ ด้านวิชาการ

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่ให้สถานศึกษาดำเนินการได้อย่างอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย เพื่อมุ่งการพัฒนาให้นักเรียนสู่มาตรฐานในระดับสากล มีคุณธรรม

จริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีรายละเอียดของภาระงานและความรับผิดชอบ ดังนี้

หลักสูตรท้องถิ่น

๑) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ

๒) การวางแผนงานด้านวิชาการ

๓) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

๔) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

๕) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

๖) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

๗) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

๘) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

๙) การนิเทศการศึกษา

๑๐) การแนะแนว

๑๑) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

๑๒) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

๑๓) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

๑๔) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวทัศน์ องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

๑๕) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

๑๖) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

๑๗) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

๓.๒ ด้านงบประมาณ

การบริหารงบประมาณเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมี รายละเอียดของภาระงาน ดังนี้

๑) การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

๒) การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

๓) การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

๔) การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

๕) การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

- ๖) การตรวจสอบ ติดตาม และรายงานการใช้งบประมาณ
- ๗) การตรวจสอบ ติดตาม และรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
- ๘) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
- ๙) การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
- ๑๐) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- ๑๑) การวางแผนพัสดุ
- ๑๒) การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี

- ๑๓) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ
- ๑๔) การจัดหาพัสดุ
- ๑๕) การควบคุม ดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ
- ๑๖) การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
- ๑๗) การเบิกเงินจากคลัง
- ๑๘) การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
- ๑๙) การนำเงินส่งคลัง
- ๒๐) การจัดทำบัญชีการเงิน
- ๒๑) การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- ๒๒) การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

๓.๓ ด้านการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานที่ตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา โดยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ให้มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน โดยมีรายละเอียดของภาระงาน ดังนี้

- ๑) การวางแผนอัตรากำลัง
- ๒) การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๓) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- ๔) การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๕) การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
- ๖) การลาทุกประเภท
- ๗) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- ๘) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ

- ๙) การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- ๑๐) การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- ๑๑) การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- ๑๒) การออกจากราชการ
- ๑๓) การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
- ๑๔) การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- ๑๕) การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๑๖) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- ๑๗) การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- ๑๘) การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

- ๑๙) การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
- ๒๐) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๓.๔ ด้านการบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับระบบบริหารองค์กร การให้บริการงานอื่นๆ ให้บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนด มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นสำคัญ โดยมีรายละเอียดภาระงาน ดังนี้

- ๑) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- ๒) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- ๓) การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
- ๔) งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- ๕) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- ๖) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- ๗) งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- ๘) การดำเนินงานธุรการ
- ๙) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- ๑๐) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- ๑๑) การรับนักเรียน
- ๑๒) การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
- ๑๓) การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

- ๑๔) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- ๑๕) การทัศนศึกษา
- ๑๖) งานกิจการนักเรียน
- ๑๗) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- ๑๘) การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- ๑๙) งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
- ๒๐) การรายงานผลการปฏิบัติงาน
- ๒๑) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- ๒๒) แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

๔. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารสถานศึกษา

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนทุกคน จึงต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ขณะเดียวกันต้องทำงานร่วมกับสถานศึกษาและครู โดยตระหนักถึงความเป็น “เจ้าของร่วมกัน” จึงอาศัยกระบวนการที่เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา พร้อมกับยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ด้วยการปฏิบัติตามกฎหมาย ยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบร่วมกันและคำนึงถึงความคุ้มค่าในการลงทุนด้านการศึกษา ดังนั้น การพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๕. การสร้างภาคีเครือข่ายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ และมีพลังในการเสริมสร้างประเทศชาติให้มีความมั่นคง ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๕) มาตรา ๖ ระบุว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” มีการสร้างเครือข่ายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาไทยไปสู่ความสำเร็จ โดยคาดหวังว่าจะสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงการมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมไทย

๖. การสร้างแนวทางพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาตามหลักคนทั้งมวลเพื่อการศึกษา (All For Education) เป็นการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหลายฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ก่อให้เกิดเอกภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบบริหารจัดการศึกษา

ชุมชนเข้มแข็งและสังคมก้าวหน้า เป็นเครื่องมือในการนำวิสัยทัศน์และนโยบายสู่การปฏิบัติ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสะท้อนความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วยหลัก ๖ ประการ ดังนี้

๖.๑ หลักนิติธรรม เป็นผู้ที่สามารถใช้กฎหมายในการปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อนักเรียนและประชาชน

๖.๒ หลักคุณธรรม เป็นผู้ที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามในการปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวอย่าง แก่ผู้ร่วมงานและสังคม

๖.๓ หลักความโปร่งใส เป็นผู้ที่ทำงานด้วยความโปร่งใส สามารถปรับปรุงกลไกการทำงานร่วมกันให้สามารถตรวจสอบได้ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา

๖.๔ หลักการมีส่วนร่วม เป็นผู้ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เข้ามานำเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญการบริหารและการจัดการศึกษา

๖.๕ หลักความรับผิดชอบ เป็นผู้ที่มีความตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น สำนึกและรับผิดชอบต่อการตัดสินใจที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

๖.๖ หลักความคุ้มค่า เป็นผู้ที่สามารถบริหารและจัดการศึกษา รู้จักการใช้ทรัพยากร อย่างประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรณรงค์ให้คนไทยหรือเด็กไทย มีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

๗. กลยุทธ์การกำกับ ติดตามและประเมินคุณภาพสถานศึกษา

เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักคิด เพื่อการกำกับ ติดตามงาน ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดภาพความสำเร็จขององค์กร วิสัยทัศน์ที่เป็นรูปธรรม การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การยึดหลักการ หลักวิชาในการเปลี่ยนแปลงองค์กร การบริหารงานอย่างเป็นระบบ โดยการนำวงจรคุณภาพ PDCA^{๒๗} มาใช้ การทำงานแบบประกันคุณภาพ การใช้พลังเครือข่ายในการพัฒนาการทำงาน รวมทั้งการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากร เพื่อการพัฒนา

^{๒๗}วงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA)

P : Plan หมายถึง การวางแผนงานจากวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ได้กำหนดขึ้น

D : Do หมายถึง การปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้เขียนไว้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

C : Check หมายถึง การตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนงานว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้น จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนงานในขั้นตอนใด

A : Act หมายถึง การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหา หรือ ถ้าไม่มีปัญหาก็ยอมรับแนวทางการปฏิบัติตามแผนงานที่ได้ผลสำเร็จ เพื่อนำไปใช้ในการทำงานครั้งต่อไป

๘. หลักการทำงานเป็นทีม

เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทำงานเป็นทีม การสร้างทีมงาน การมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน การเข้าใจรูปแบบพฤติกรรมบุคคล เพื่อความเข้าใจในการทำงานร่วมกัน การจัดข้อขัดแย้งของทีม เทคนิคการรักษาทีมงาน เป็นต้น

การอบรมสัมมนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาการบริหารสถานศึกษา

หลังจากที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ศึกษาองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการจัดอบรมและพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้ที่ตนเองได้ศึกษา ได้มีโอกาสเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ดีจนประสบความสำเร็จ (Best Practices) และสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาของตน นอกจากนี้การฝึกอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานยังเป็นการสร้างเครือข่ายของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละสถานศึกษาที่เข้าอบรมเพื่อสนับสนุนและพัฒนาการทำงาน

การจัดอบรมสามารถจัดกิจกรรมการอบรมในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจเนื้อหาตามหลักสูตร ซึ่งรูปแบบการอบรมที่ถูกรวบรวมไปใช้อย่างแพร่หลายมีดังนี้

๑. การบรรยาย (Lecturing) เป็นการฝึกอบรมระหว่างวิทยากรผู้เชี่ยวชาญกับผู้เข้ารับการอบรม วิทยากรเป็นผู้ให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรม ซึ่งหากมีข้อสงสัยก็สามารถซักถามได้

๒. การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นการรวมกลุ่มเล็กๆ ไม่เกิน ๑๕ คน เปิดโอกาสให้ทุกคนพูดในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ไม่คำนึงความถูกต้อง เพื่อให้เกิดแนวทางในการลงมือดำเนินการสิ่งใดในอนาคต หรือแก้ไขปัญหาร่วมกัน

๓. การศึกษาจากรายกรณี (Case study) เป็นการให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมสามารถประมวลความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่มีมาใช้วิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้เกิดความชำนาญและสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ

๔. การศึกษาจากสถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นการจำลองสถานการณ์ โดยให้ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงมากที่สุด ให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าไปมีส่วนร่วมในสถานการณ์นั้น เพื่อทดลองใช้หรือแก้ปัญหา

นอกเหนือจากรูปแบบการอบรมทั้งสี่รูปแบบข้างต้น ก็ยังมีรูปแบบการอบรมอื่นๆ เช่น การอภิปรายเป็นคณะ (Panel Discussion) การประชุมปาฐกถาหรือการประชุมทางวิชาการ (Symposium) การสาธิต (Demonstration) การสอนงาน (Coaching) การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz Session) การประชุมใหญ่ (Convention) เกมการบริหาร (Management Game) การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) การสัมมนา (Seminar) การทัศนศึกษา (Field Trip) เป็นต้น ซึ่งการเลือกใช้รูปแบบการอบรมในแต่ละรูปแบบ ต้องเหมาะสมกับลักษณะของเนื้อหา

การติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ศึกษาองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ และได้รับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากสถานศึกษาอื่นๆ เพื่อให้สามารถทราบได้ว่าการจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ และการอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือไม่ เช่น เกิดการเรียนรู้ (Learning) เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงาน (Behavior) เป็นต้น

การติดตามผลของการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องประเมินความเปลี่ยนแปลงใน ๓ ประการ คือ

๑. การเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ด้านความคิด และความเข้าใจ (Cognitive Domain)
๒. การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึก (Affective Domain) เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ เช่น ความเชื่อ เจตคติ ความสนใจ ค่านิยม เป็นต้น
๓. การเปลี่ยนแปลงด้านการเคลื่อนไหวของร่างกายเพื่อให้เกิดความชำนาญหรือทักษะ (Psychomotor Domain)

การติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการติดตามผลการพัฒนา อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของตนและสามารถให้คำปรึกษาในประเด็นพิจารณาต่างๆ ได้ รวมถึงการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีการบริหารจัดการศึกษาที่ดี เช่น สนับสนุนให้สถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน เป็นผู้ประสานงานให้ชุมชนเข้ามาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา เป็นต้น

สำหรับแนวทางการติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามฯ ลงพื้นที่เชิงประจักษ์ เพื่อติดตามผลการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การสนทนากลุ่มของคณะกรรมการติดตามฯ กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องรายงานข้อมูล หรือ ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบผลของการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

ตอนที่ ๖

ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารและการจัดการศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ตัวแทนของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตชุมชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการกำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา อันเนื่องมาจากเจตนาารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ต้องการให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา อย่างแท้จริงในลักษณะเป็นเจ้าของ หรือหุ้นส่วนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนทุกคน จึงต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งเป็นลูกหลานของชุมชน ขณะเดียวกันก็ต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู โดยตระหนักถึงความเป็น “เจ้าของร่วมกัน” จึงอาศัยกระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและความโปร่งใส ตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา พร้อมกับยึดถือหลักการของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ด้วยการปฏิบัติตามกฎหมายยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม สร้างความไว้วางใจ ซึ่งกันและกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบร่วมกัน และคำนึงถึงความคุ้มค่าในการลงทุนด้านการจัดการศึกษา

อนึ่ง ในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับสถานศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีปัจจัยที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ รวมถึงจะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุถึงคุณภาพของการจัดการศึกษา โดยมุ่งไปสู่คุณภาพที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนครูผู้สอนและนักเรียนต่อไป รายละเอียดดังต่อไปนี้

ปัจจัยความสำเร็จ

หลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือ การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งการดำเนินการตามหลักการดังกล่าว จะประสบความสำเร็จ น่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนได้ จำเป็นต้องดำเนินการภายใต้สภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยความสำเร็จ ดังนี้

๑. ปัจจัยด้านสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานตามกฎหมายที่มีหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งมีสภาพแวดล้อม ปัจจัยและวัฒนธรรมแตกต่างกัน สถานศึกษาจึงจำเป็น

ต้องบริหารและจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญในการบริหารและจัดการศึกษา โดยทำหน้าที่ ดังนี้

๑.๑ เป็นหน่วยงานกลางในการส่งเสริมและประสานงานการศึกษาและดำเนินการในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๒ กำหนดภารกิจ เป้าหมาย และแผนส่งเสริมการมีส่วนร่วมในภารกิจงาน ๔ ด้านของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ชัดเจน

๑.๓ จัดระบบกลไก วิธีการ และดำเนินการให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน หรือหน่วยงาน/สถาบันต่างๆ ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยให้ผสมผสานเชื่อมโยงกับสถานศึกษา หน่วยงานต่างๆ และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ชัดเจน

๑.๔ สร้างทีมงานที่เข้มแข็ง สถานศึกษาควรสร้างและพัฒนาทีมงาน ทั้งแนวตั้งและแนวนอน ให้ทีมงานหรือคณะทำงานเข้ามามีส่วนร่วมหรือประสานและบูรณาการกิจกรรมต่างๆ กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือชุมชนภายนอก

๑.๕ พัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ มีการพัฒนาบุคลากรให้มีการพัฒนาในเรื่องต่างๆ เช่น ทักษะการจัดประชุม การวิเคราะห์ด้วยเหตุผล การสร้างฉันทานุมัติ และความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และการศึกษา เป็นต้น

๑.๖ การสร้างฉันทานุมัติ วิธีการบริหารและจัดการศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้สำเร็จและส่งผลดีต่อสถานศึกษา จะต้องดำเนินการบนพื้นฐานของการสร้างฉันทานุมัติจากกลุ่มต่างๆ การสร้างฉันทานุมัติ เป็นกุญแจสำคัญประการหนึ่งในการยอมรับถึงพลังของผู้มีส่วนร่วมในแต่ละกลุ่ม

๑.๗ การสร้างความรู้ ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ สร้างความเข้มแข็ง สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้เกี่ยวข้อง เป็นกลไกและเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญให้ทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

๒. ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ถ่ายทอดนโยบายในการพัฒนาการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ และเป็นกลไกสำคัญที่จะดำเนินการและผลักดันให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทในฐานะนักบริหาร และบทบาทในฐานะผู้นำในการบริหารงานการศึกษา โดยการมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

๒.๑ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถมองการณ์ไกลและคาดการณ์แนวโน้มได้อย่างถูกต้อง มองเห็นผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง สามารถรับรู้เหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผลที่เหมาะสม

๒.๒ มีความสามารถสร้างทีมงาน มีความตระหนักในคุณค่าของการทำงานร่วมกัน มอบหมายงานตามความถนัด สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งในการทำงานได้อย่างละมุนละม่อม ทำงานเป็นทีมและยกย่องให้เกียรติผู้ร่วมงาน

๒.๓ มีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะในการสื่อสาร รับฟังและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง มีเหตุผล แสดงออกได้อย่างเหมาะสมทุกสถานการณ์ และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พร้อมทั้งจะเปลี่ยนแปลงและสามารถนำความรู้ไปใช้ ทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ เกิดประสิทธิภาพต่อสถานศึกษา

๒.๕ มีทักษะแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สามารถเผชิญปัญหาอุปสรรคต่างๆ ทั้งในส่วนตัว และการทำงาน มองเห็นปัญหาได้อย่างชัดเจนและเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๒.๖ มีทักษะทางการบริหาร มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหาร การวางแผน ควบคุม นิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งการสร้างบรรยากาศการทำงาน โดยเลือกใช้วิธีการบริหารได้อย่างเหมาะสม

๒.๗ มีความสามารถในการสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษา โดยการประสาน หน่วยงาน องค์กรเครือข่าย สร้างพันธมิตรอยู่ร่วมกัน บริหารจัดการเครือข่าย พัฒนาและรักษา ความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

๓. ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกลุ่มบุคคลหนึ่งที่มีส่วนร่วม หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นตัวแทนจากบุคคลกลุ่มต่างๆ เช่น ผู้บริหาร ข้าราชการ ผู้ปกครองนักเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ ประชาชน ชุมชน บุคคลในท้องถิ่น เป็นต้น ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามบทบาทหน้าที่ให้เกิดผลดี ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในท้องถิ่น ตัวบุคคลที่เข้ามามีส่วนร่วมในคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

๓.๑ มีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถที่เกี่ยวกับการศึกษา เช่น บทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภารกิจงาน ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ แสดงความคิดเห็น ที่เกี่ยวกับการศึกษาได้

๓.๒ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา เช่น เข้าร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอ มีการนำทรัพยากรในชุมชนมาสนับสนุนการพัฒนาการศึกษา สนับสนุนช่วยเหลือนักเรียน ติดต่อ บุคคลหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นวิทยากร เป็นต้น

๓.๓ เป็นผู้ที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน และสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ ในท้องถิ่น ในการมีส่วนร่วม จัดทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับหน่วยงานต่างๆ หรือชุมชน ท้องถิ่น หรือการสนับสนุน ให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนสถานศึกษา จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

๓.๔ เป็นผู้ที่มิชอบการฉ้อโกงในการพัฒนาทางการศึกษาโดยเข้ามาเป็นอาสาสมัคร เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก้าวไปข้างหน้าได้อย่างเป็นระบบ สร้างคุณค่าให้แก่สถานศึกษา อาจกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะเช่นนี้ ประชาชนหรือชุมชนได้ใช้ความรู้ ความสามารถ หรือทรัพยากรอื่นๆ ในกิจกรรมการพัฒนา จะเปรียบเสมือนการมีส่วนร่วมแบบยั่งยืน เพราะกระบวนการที่ประชาชนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและท้องถิ่นได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โดยร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ รวมทั้งการแก้ปัญหาความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

๓.๕ เป็นผู้ที่ทำการประชาสัมพันธ์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีความเข้าใจในการประชาสัมพันธ์ จะเป็นส่วนหนึ่งในการเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษาให้ชุมชนรับทราบความรู้และผลงานได้ ซึ่งการประชาสัมพันธ์นี้อาจมีลักษณะไม่เป็นทางการ เช่น การสนทนา พูดคุย การยกย่องเชิดชูเกียรติ การเล่าเหตุการณ์ เป็นต้น

๔. ปัจจัยด้านการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญยิ่งต่อการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากประกอบด้วย ผู้แทนกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษา เช่น ผู้บริหาร ข้าราชการ ผู้ปกครองนักเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ ประชาชน ชุมชน บุคคลในท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งเข้ามาเป็นผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการ และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผน ทิศทางการจัดการศึกษาในท้องถิ่น โดยเฉพาะนโยบายปฏิรูปการศึกษาที่เน้นการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษา เน้นความเป็นอิสระและการมีส่วนร่วมของชุมชน การดำเนินการดังกล่าว จำเป็นต้องยึดหลักการบริหารการศึกษา ดังนี้

๔.๑ ยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งมีหลักการสำคัญ ๖ ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

๔.๒ ยึดหลักการแบบองค์รวม (Holistic) การดำเนินงานของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงานซึ่งกันและกันให้มีลักษณะเป็นองค์รวม (Holistic) และเกิดการมีส่วนร่วมกับทุกงานที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา คือ “ผู้เชื่อมโยง” ระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ หรือประธานกรรมการ ควรเป็นผู้ประสานการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ และผู้เชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศที่เป็นข้อคิดเห็น มติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและร้อยรัดกันอย่างเป็นองค์รวม

๕. ปัจจัยด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ของสถานศึกษา

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) คือกลุ่มคนที่ได้รับผลกระทบ หรืออาจได้รับผลกระทบจากการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย นักเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า

หน่วยงาน องค์กรต่างๆ รวมถึงชุมชน โดยกลุ่มคนเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะสะท้อนปัญหา ความต้องการ ซึ่งมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาการจัดการศึกษา ที่เป็นประโยชน์ ควรมีบทบาท ดังนี้

๕.๑ มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๕.๒ มีส่วนร่วมปฏิบัติงานและเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา เช่น การพัฒนา ด้านอาคารสถานที่ การดูแลรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา การร่วมจัดกิจกรรมการเรียน การสอนในรูปแบบวิทยากรบุคคลภายนอกหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

๕.๓ มีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เช่น ผลการพัฒนา สถานศึกษา ผลการพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น

๕.๔ มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ช่วยเหลือสนับสนุน ปรับปรุงงานต่างๆ ด้านของสถานศึกษา เช่น ร่วมจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านสุขภาพอนามัยนักเรียน สนับสนุนทรัพยากร วัสดุ เงิน เป็นต้น

ดังนั้น ความสำเร็จของการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายๆ ปัจจัยของทุกฝ่ายที่จะต้องร่วมมือกันดำเนินงานอย่างจริงจัง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อันจะทำให้สถานศึกษาพัฒนา คุณภาพการศึกษา ให้ทันโลกในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงและเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว

ข้อควรปฏิบัติ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการสำรวจความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะจากการอภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นร่วมกันจากการประชุมเพื่อปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีสภาพปัญหาอุปสรรคของ การดำเนินงานที่ผ่านมาระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาบางแห่ง จึงเสนอข้อควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๑ ไม่แสวงหาผลประโยชน์ในสถานศึกษา

๑.๒ ให้ความสนใจและปฏิบัติหน้าที่ของตนเองโดยไม่แทรกแซงการปฏิบัติงานของ สถานศึกษา

๑.๓ ควรอุทิศเวลาในการปฏิบัติหน้าที่

๒. ด้านสถานศึกษา

๒.๑ ควรกำหนดจำนวนครั้งของการประชุมที่แน่นอนและต้องมีกรรมการครบ องค์กรประชุม

๒.๒ ควรจัดกิจกรรมการระดมทรัพยากรอย่างเหมาะสมและถูกต้องตามกฎหมาย

๒.๓ จัดระบบการติดต่อประสานงานที่ตีระหว่างสถานศึกษากับกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

๒.๔ อำนวยความสะดวกให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ปฏิบัติหน้าที่
ตามบทบาท

๒.๕ สรรหากรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

๒.๖ เลขาธิการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ผู้อำนวยการสถานศึกษา)
ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา
อย่างแท้จริง

ภาพความสำเร็จ

ภารกิจการปฏิรูปการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้เพราะประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ความพึงพอใจของผู้รับบริการ และคุณภาพการจัดการศึกษาในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา มีเทคนิควิธีการอีกหลายวิธีการที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำไปใช้ เชื่อได้ว่าการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบผลสำเร็จอย่างแน่นอน หากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาได้ทำหน้าที่ร่วมกันอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกลุ่มพลังที่มีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เป็นผู้สร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาให้มีความทันสมัย เป็นผู้ผลักดันให้โครงการต่างๆ ในสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง เป็นผู้ให้กำลังใจแก่ผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งครูผู้สอน ให้มีความมั่นใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ การเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกิดขึ้นจากแนวความคิดของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานย่อมส่งผลในทางที่ดีต่อสถานศึกษาและชุมชนที่อยู่อย่างแน่นนอน และผู้ที่ได้รับประโยชน์สูงสุดย่อมเป็นนักเรียน ซึ่งเป็นลูกหลานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพจะส่งผลดีในแต่ละด้าน โดยมีภาพความสำเร็จ ดังนี้

๑. ด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ เสียสละ มีส่วนร่วมในการพัฒนา มีความสุขในการทำงาน และมีความภาคภูมิใจในผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

๒. ด้านสถานศึกษา

๒.๑ สถานศึกษามีผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

๒.๒ สถานศึกษามีการบริหารและการจัดการศึกษาที่ดี

๒.๓ สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น

๒.๔ สถานศึกษาสะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย มีสาธารณูปโภคพื้นฐาน

๒.๕ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

๒.๖ มีสื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย และมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

๒.๗ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เอื้อต่อการเรียนรู้

๒.๘ บรรยายภาพการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานเป็นไปด้วยความราบรื่น

๒.๙ สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับ เชื่อมั่นศรัทธาของชุมชน ท้องถิ่น

๓. ด้านผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการบริหารและการจัดการศึกษาให้ประสบ
ผลสำเร็จ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล สามารถทำงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
และภาคีเครือข่ายได้เป็นอย่างดี เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เน้นการพัฒนางานทั้ง ๔ ด้าน
อย่างเป็นระบบ นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ
สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและส่งเสริมการเรียนรู้ในชุมชน

๔. ด้านครูผู้สอน

ครูผู้สอนเป็นผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู รักศิษย์และจรรยาบรรณทางวิชาชีพ
เป็นแบบอย่างที่ดี รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนมีทักษะ
ที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีการผลิตสื่อการสอน และใช้สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมช่วยในการจัด
การเรียนการสอน ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน รวมถึง
มีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม และใช้ผลการวิจัยพัฒนาผู้เรียน

๕. ด้านผู้เรียน

นักเรียนดี เก่ง มีความสุข อ่านคล่อง เขียนคล่อง และคิดเลขเป็น มีทักษะการเรียนรู้
ที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสุขภาพกายที่แข็งแรง และสุขภาพจิตที่ดี มีทัศนคติที่ดีและถูกต้อง
มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง มีระเบียบวินัย มีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองดี

๖. ด้านชุมชน

ผู้ปกครอง ชุมชนมีความพึงพอใจ มีความศรัทธา และเชื่อมั่น มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ
และมีส่วนร่วมส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๕๐. **แนวทางการดำเนินงานขององค์คณะบุคคลและการมีส่วนร่วม.**

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กลองทิพย์ เกตุแก้ว อนุชา กอนพวง ฉลอม ชาตธูประชีวิน และปกรณ์ ประจัญบาน. ๒๕๕๖.

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ขนาดเล็ก. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรัตนนคร.** ๑๕ (ฉบับพิเศษ): ๒๐-๓๓.

กฎกระทรวง กำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาการเลือกประธานกรรมการ
และกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖. (๒๕๔๖, ๓๑ ธันวาคม). **ราชกิจจานุเบกษา.**
เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๑๒๙ ก. หน้า ๑๓ - ๑๘.

กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐.
(๒๕๕๐, ๑๖ พฤษภาคม). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๒๔ ก. หน้า ๒๙ - ๓๔.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๐). **ประกาศสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของ
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พ.ศ. ๒๕๕๐.** [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.amnat-ed.go.th>> data>download>law
(๒๕๖๒, ๑ มิถุนายน).

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๘/๒๕๕๙ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้า
คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๙ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ที่ ๑๑/๒๕๕๙. (๒๕๕๙, ๑๓ กรกฎาคม). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๑๕๕ ง.
หน้า ๑๘ - ๒๐.

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาค
ของกระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๐, ๓ เมษายน). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ
๙๖ ง. หน้า ๑ - ๙.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒. (๒๕๔๒, ๑๙ สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา.**
เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๗๔ ก. หน้า ๑ - ๒๓.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕. (๒๕๔๕, ๑๙ สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา.**
เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๑๒๓ ก. หน้า ๑๖ - ๒๑.

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓. (๒๕๕๓, ๒๒ กรกฎาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม ๑๒๗ ตอนที่ ๔๕ ก. หน้า ๑ - ๓.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒. (๒๕๖๒, ๑ พฤษภาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๗ ก. หน้า ๔๙ - ๕๓.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗. (๒๕๔๗, ๒๓ ธันวาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม ๑๒๑ ตอนที่พิเศษ ๗๙ ก. หน้า ๒๒ - ๗๔.
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖. (๒๕๔๖, ๖ กรกฎาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๖๒ ก. หน้า ๑ - ๓๐.
- พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๖๒. (๒๕๖๒, ๑ พฤษภาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๗ ก. หน้า ๑ - ๖.
- ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.๒๕๔๖. (๒๕๔๖, ๗ กรกฎาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม ๑๒๐ ตอนที่พิเศษ ๗๖ ง. หน้า ๑ - ๔.
- ระเบียบคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยการกำหนดองค์ประกอบ หลักเกณฑ์ วิธีการ สรรหาและจำนวนกรรมการสถานศึกษา สำหรับสถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๑. (๒๕๖๒, ๑๗ มกราคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม ๑๓๖ ตอนที่พิเศษ ๑๗ ง. หน้า ๕ - ๖.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒. (๒๕๔๒, ๑๐ สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๖๓ ง. หน้า ๒๔ - ๓๑.
- โรงเรียนชุมชนบึงบา. (๒๕๔๗). **คู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนชุมชนบึงบา**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก <http://www.bb.ac.th/new/images/books2///kumeu.pdf> (๒๕๖๒, ๑ มิถุนายน).

ภาคผนวก

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ ๙๕๖ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงคู่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้มีการปรับปรุงคู่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับปัจจุบันตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงคู่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ที่ปรึกษา

๑. นายสุเทพ ขิตยวงษ์	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นายสนธิ แยมเกษร	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายพีระ รัตน์วิจิตร	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔. นายอัมพร พินะสา	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๕. ว่าที่ ร.ต. ธน วุฒิจินดา	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการ

๑. นางเกศทิพย์ ศุภวานิช	ผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ประธาน
๒. ว่าที่ ร.ต. ไพศาล ประทุมชาติ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กพฐ.	กรรมการ
๓. นางบุษบง พรหมจันทร์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กพฐ.	กรรมการ
๔. นางอังคณา สุขเสวี	รองผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๕. นายนริศว์ ปรารมย์	รองผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๖. นางปณิชา นัยเพียร	รองผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๗. นางนงลักษณ์ วิไลวงศ์เสถียร	ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	กรรมการ

๘. นายนิธิศ ภูชัย	ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล	กรรมการ
	การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	
๙. นางสาวไส นียมจันทร์	ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล	กรรมการ
	การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคกลาง	
๑๐. นางอร่ามลักษณ์ มณีศิริ	ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล	กรรมการ
	การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคเหนือ	
๑๑. นางสาวมณฑาทิพย์ แก้วพุกษ	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยเชิงประเมินและสารสนเทศ	กรรมการ
๑๒. นางเพ็ญศรี วิลาวรรณ	ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย	กรรมการ
	สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
๑๓. นายสรวิชัย วงษ์บุญเพ็ง	นิติกรชำนาญการพิเศษ	กรรมการ
	สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ	
๑๔. นายสิโรตม์ ประทุมชาติ	นิติกรชำนาญการ	กรรมการ
	สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ	
๑๕. นางกนกกร เอี่ยมกระสินธุ์	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานทั่วไป	กรรมการ
๑๖. นายชัชวาลย์ ไชยบุญญาภานุภาพ	ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล	กรรมการและเลขานุการ
	การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้	
๑๗. นางเกษรินทร์ วิริยะอาภรณ์	ผู้อำนวยการกลุ่มจังหวัด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	พัฒนาพิเศษเฉพาะกิจชายแดนภาคใต้ (จชต.)	
๑๘. นางสาวอริศรา ตระกูลวารีสุข	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
๑๙. นางสาวปณิธิภัทร์ พรหมประสาธน์	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
๒๐. นางสาวนาราทิพย์ ทองโสภณ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
๒๑. นางสาวสิริธร ไหวพริบ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
๒๒. นายสุริยะ แสงทอง	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
๒๓. นางสาวฉัตรชนก จันทร์แย้ม	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
๒๔. นางสาวสุชาดา สว่างเพชร	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	

๒๕. นายปวริศ กิจกิจ พนักงานธุรการ ส ๔ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๖. นางสาวยุพิน กิจกิจ พนักงานธุรการ ส ๔ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๗. นายอานัน บัญญา พนักงานธุรการ ส ๔ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีหน้าที่ ปรับปรุง แก้ไขคู่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

โดยให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้ง ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายพีระ รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ ๑๑๑๕ / ๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงคู่มือการดำเนินงาน
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มอบให้สำนักติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความชัดเจน และสอดคล้องกับปัจจุบันตามข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงคู่มือ การดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ที่ปรึกษา

๑. นายสุเทพ ชิตยวงษ์	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นายสนธิ แยมเกษร	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายพีระ รัตนวิจิตร	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔. นายอัมพร พินะสา	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๕. ว่าที่ ร.ต. ธนุ วงษ์จินดา	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๖. นายวัลลพ สงวนนาม	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการ

๑. นางเกศทิพย์ ศุภวานิช	ผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ประธาน
๒. ว่าที่ ร.ต. ไพศาล ประทุมชาติ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กพฐ.	กรรมการ
๓. นางบุษบง พรหมจันทร์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กพฐ.	กรรมการ
๔. นายอนุชากร มาศฉมาดล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กพฐ.	กรรมการ
๕. นายสุวิทย์ มูลคำ	ผู้อำนวยการการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำเขตตรวจราชการ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Cluster)	กรรมการ

๖. นายจิรเดช อุ้วสวัสดิ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการ
โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา กลุ่มมิตรผล
๗. นางเบญจวรรณ ฤกษ์สมเด็จ ผู้บริหารงานโครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ กรรมการ
และทุนการศึกษา กลุ่มมิตรผล
๘. นายปรีชา จิตรสิงห์ นายกสมาคมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการ
๙. นายกสมาคมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน กรรมการ
๑๐. นายกิตติศักดิ์ กาญจนครุฑ ผู้แทนสมาคมโรงเรียนผู้บริหารประถมศึกษา กรรมการ
แห่งประเทศไทย
๑๑. ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการ
๑๒. นายดำเนิน เพียรคำ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการ
ประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑
๑๓. นางสาวรัตติมา พานิชอนูรักษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการ
มัธยมศึกษา เขต ๒ (กรุงเทพมหานคร)
๑๔. นางกัลยา มาลัย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการ
ประถมศึกษาสมุทรสาคร
๑๕. นางดวงเดือน แก้วปุม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านชวดบัว กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
๑๖. นายชาติ กองแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๙๓ กรรมการ
(บ้านลาดตะเคียน)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต ๒
๑๗. นายปรีชา ชูเชิด ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิสารพิทยากร กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑
(กรุงเทพมหานคร)
๑๘. นางสาวจรงค์ ศรีทิพย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนจิวรายนบุญมีรังษะดี กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๙
(สุพรรณบุรี นครปฐม)
๑๙. นายพิศณุ ศรีพล ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรีกรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑
(กรุงเทพมหานคร)
๒๐. นายภูทรวง รัตนพลที ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดปรีนาถ กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
๒๑. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา หรือผู้แทน กรรมการ
๒๒. นางอังคณา สุขเสวี รองผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผล กรรมการ
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒๓. นายณริศว์ ประรามย์ รองผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๔. นางปณิชา นัยเพียร รองผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๕. นางนงลักษณ์ วิไลวงศ์เสถียร ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๖. นางสาวมนทกานต์ แก้วพุกษ์ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยเชิงประเมินและสารสนเทศ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๗. นางเพ็ญศรี วิลาวรรณ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๘. นางสาวอังคณา เหว่าวิทย์ นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๙. นายสรวิชัย วงษ์บุญเพ็ง นิติกรชำนาญการพิเศษ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ
๓๐. นายสิโรตม์ ประทุมชาติ นิติกรชำนาญการ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ
๓๑. นางสาวประสานศรี สุนทรวิจารณ์ เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน กรรมการสำนักผู้อำนวยการ
๓๒. นายชัชวาลย์ ไชยบุญญาภาพ ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓๓. นางเกษรินทร์ วิริยะอาภรณ์ ผู้อำนวยการกลุ่มจังหวัดพัฒนา กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการพิเศษเฉพาะกิจชายแดนภาคใต้ (จชต.)
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓๔. นางสาวอริศรา ตระกูลวารีสุข นักวิชาการศึกษานานาชาติ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการสำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓๕. นางสาวปณิภัทรณ์ พรหมประสารณ์ นักวิชาการศึกษานานาชาติ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการสำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓๖. นางสาวนาราพิทย์ ทองโสภานี นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการสำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓๗. นางสาวสิริธร ไหวพริบ นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการสำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓๘. นายสุริยะ แสงทอง นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการสำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓๙. นางสาวฉัตรชนก จันทร์แยม นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔๐. นางสาวอุบลพรรณ มีจิตต์ เจ้าพนักงานพัสดุชำนาญงาน กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔๑. นางสาวสุษาดา สว่างเพชร เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔๒. นายปวิศ กิจกิจ พนักงานธุรการ ส ๔ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔๓. นางสาวยุพิน กิจกิจ พนักงานธุรการ ส ๔ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔๔. นายอานัน บัญมา พนักงานธุรการ ส ๔ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีหน้าที่ ดำเนินการปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ครอบคลุมบทบาทและหน้าที่ของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นประโยชน์
แก่ทางราชการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายอัมพร พินะสา)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่ ๑๕๘๓ /๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงคู่มือการดำเนินงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มอบให้สำนักติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความชัดเจน และสอดคล้องกับสภาวะการณ์ปัจจุบันตาม ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุง คู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ที่ปรึกษา

๑. นายสุเทพ ชิตยวงษ์	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นายพีระ รัตนวิจิตร	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายสนธิ แยมเกษร	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔. นายอัมพร พินะสา	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๕. ว่าที่ ร.ต.ธน วงษ์จินดา	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๖. นายวัลลพ สงวนนาม	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการ

๑. นางเกศทิพย์ ศุภวานิช	ผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ประธาน
๒. นายนพพร สุวรรณรุจิ	ข้าราชการบำนาญ	กรรมการ
๓. ว่าที่ ร.ต.ไพศาล ประทุมชาติ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กพฐ.	กรรมการ
๔. นางบุษบง พรหมจันทร์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กพฐ.	กรรมการ
๕. นายสุวิทย์ มูลคำ	ข้าราชการบำนาญ	กรรมการ
๖. นายกิตติ สุทธิจิตไพศาล	ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินผลจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ

๗. นายบัณฑิต พัดเย็น	นายกสมาคมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา แห่งประเทศไทย	กรรมการ
๘. นายรัตน์มณี รัตนปรกรณ์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๓	กรรมการ
๙. นายสุรชาติ มานิตย์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๑๗ (จันทบุรี ตราด)	กรรมการ
๑๐. นายพิศณุ ศรีพล	ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ (กรุงเทพมหานคร)	กรรมการ
๑๑. นายฉัตรชัย ธรรมนครบุรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนบางบัวทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓ (นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา)	กรรมการ
๑๒. นายกฤษทรวง รัตนพลที	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดปรีชาฯ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร	กรรมการ
๑๓. นางสาวสมพิศ ไข่เฮ็ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าจาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๑	กรรมการ
๑๔. นายโกวิท คูพะเนียด	ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายการศึกษา สำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๑๕. นางพรพรรณ โชติพิภุขวัน	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	กรรมการ
๑๖. นางอังคณา สุขเสวี	รองผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๑๗. นายนิรศว์ ปรารมย์	รองผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๑๘. นางปณิชา นัยเพียร	รองผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๑๙. นางสดใส นิยมจันทร์	ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคกลางและกรุงเทพมหานคร สำนักติดตามและประเมินผลจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๒๐. นางนงลักษณ์ วิไลวงศ์เสถียร	ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียง สำนักติดตามและประเมินผลจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ

๒๑. นายนิธิศ ภูชัย ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล กรรมการ
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๒. นางอรารค์ลักษณ์ มณีศิริ ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล กรรมการ
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคเหนือ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๓. นางสาวมณฑาทันต์ แก้วพุกฆ์ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยเชิงประเมินและสารสนเทศ กรรมการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๔. นางกนกกร เอี่ยมกระสินธุ์ ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารทั่วไป กรรมการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๕. นางเพ็ญศรี วิลาวรรณ ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย กรรมการ
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๖. นายสรวิชัย วงษ์บุญเพ็ง นิติกรชำนาญการพิเศษ กรรมการ
สำนักนิติกร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒๗. นางสุดจิตต์ ขาวเรือง นิติกรชำนาญการพิเศษ กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒
๒๘. นางสาวบุญยวีร์ อติศัยเดชรินทร์ นิติกรชำนาญการพิเศษ กรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑
๒๙. นายสิโรตม์ ประทุมชาติ นิติกรชำนาญการ กรรมการ
สำนักนิติกร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓๐. นางสาวประสานศรี สุนทรวิจารณ์ เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน กรรมการ
สำนักอำนวยการ
๓๑. นางสาวอังคณา เหว่าวิทย์ นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ กรรมการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓๒. นางสาวกริชฐา เจริญเลิศ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ กรรมการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓๓. นางสาวอุบลพรรณ มีจิตต์ เจ้าพนักงานพัสดุชำนาญงาน กรรมการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓๔. นางสาวเพ็ญพิมล เพ็ชรดี เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน กรรมการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓๕. นางสาวยุพิน กิจกิจ พนักงานธุรการ ส ๔ กรรมการ
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓๖. นายชัชวาลย์ ไชยบุญญานุกาพ ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล กรรมการและเลขานุการ
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้
สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓๗. นางเกษรินทร์ วิริยะอาภรณ์ ผู้อำนวยการกลุ่มจังหวัดพัฒนา กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการพิเศษเฉพาะกิจชายแดนภาคใต้ (จชต.)
 สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓๘. นางสาวอริศรา ตระกูลวารีสุข นักวิชาการศึกษานำนาญการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓๙. นางสาวปณิธิภรณ์ พรหมประสาธน์ นักวิชาการศึกษานำนาญการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔๐. นางสาวนาราทิพย์ ทองโสภา นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔๑. นางสาวสิริธร ไหวพริบ นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔๒. นายสุริยะ แสงทอง นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔๓. นางสาวฉัตรชนก จันทร์แย้ม นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔๔. นางสาวสุชาดา สว่างเพชร เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔๕. นายปวิศ กิจกิจ พนักงานธุรการ ส ๔ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔๖. นายเรวัต รักพันธ์ พนักงานธุรการ ส ๔ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
 สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีหน้าที่ ดำเนินการปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ครอบคลุมบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายพีระ รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
 เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่ ๑๑๖๓ /๒๕๖๒
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงคู่มือการดำเนินงาน
ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพิ่มเติม

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามคำสั่ง สพฐ. ที่ ๑๕๘๓/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สั่ง ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อดำเนินการปรับปรุงคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีความชัดเจน นั้น เพื่อให้การปรับปรุงคู่มือสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่ม จำนวน ๒ คน คือ นางสาวสุกัญญา ว่องปรัชญา รองผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน นายธีรภัทร์ บรรณโสภิชฐ์ นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายสุเทพ ขิตยวงษ์)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

**คณะผู้จัดทำคู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๒**

ที่ปรึกษา

๑. นายอำนาจ วิทยานวัติ
๒. นายสนิท แยมเกษร
๓. นายพีระ รัตนวิจิตร
๔. นายอัมพร พินะสา

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะจัดทำต้นฉบับ

๑. นายชัชวาลย์ ไชยบุญญาภาพ
๒. นางเกษรินทร์ วิริยะอาภรณ์
๓. นางสาวอริศรา ตระกูลวาริสุข
๔. นางสาวปณิธิภัชน์ พรหมประสาธน์
๕. นางสาวนาราทิพย์ ทองโสภ
๖. นางสาวฉัตรชนก จันทน์แย้ม
๗. นางสาวสิริธร ไหวพริบ
๘. นายสุริยะ แสงทอง
๙. นางสาวสุชาดา สว่างเพชร

ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคใต้
ผู้อำนวยการกลุ่มจังหวัดพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ
ชายแดนภาคใต้ (จชต.)
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

คณะบรรณาธิการกิจ

๑. นางนงลักษณ์ วิไลวงศ์เสถียร
๒. นางเกษรินทร์ วิริยะอาภรณ์
๓. นายธีรภัทร์ บรรณโสภิษฐ์
๔. นายสรวิชัย วงษ์บุญเพ็ง
๕. นายสิโรตม์ ประทุมชาติ
๖. นางสาวอริศรา ตระกูลวาริสุข
๗. นางสาวปณิธิภัชน์ พรหมประสาธน์
๘. นางสาวนาราทิพย์ ทองโสภ
๙. นางสาวฉัตรชนก จันทน์แย้ม
๑๐. นางสาวสิริธร ไหวพริบ
๑๑. นางสาวสุชาดา สว่างเพชร

ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก
ผู้อำนวยการกลุ่มจังหวัดพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ
ชายแดนภาคใต้ (จชต.)
นิติกรชำนาญการพิเศษ
นิติกรชำนาญการพิเศษ
นิติกรชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน